

באר יעקב

שיעורי הגאון האדיר רבי יעקב גרינוואלד שליט"א

פרשת עקב

גלגל החוזר בדיני קדימה בברכות

מזונות, העץ, ושהכל שהוא ספק טפל למזונות * סדר הקדימה בברכותיהן שוות ובאין ברכותיהן שוות * תאנה, בננה ותמר, והחביבות בסדר הזה * ספק המגן אברהם בין, תבשיל שעורים וזית * סוגית הגמ' בהביא חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר בהמה * הוכחת החכמת שלמה משם שיש לברך בתחילה על הזית * סברא הנ"ל באין ברכותיהן שוות * חילוק בין מברך על כל חלקי הספק למברך רק על שתיים מהם * גדר מברך ברכת אחת על כמה מינים * באופן שמין אחד ודאי נדחה שוב אינו כלל חלק מהספק

שהעץ קודמת לשהכל. והרי הוא גלגל החוזר בעולם*, ויש לעיין איך להכריע בזה.

ארץ חטה ושערה וגו' ואכלת ושבעת
וברכת וגו' (ח, פ-ה)

סדר הקדימה בברכותיהן שוות ובאין ברכותיהן שוות בשו"ע (או"ח סי' ריא סעי' א) נפסק, שאם היו לפנינו שני מינים שברכותיהן שוות, כגון ששניהם ברכתם העץ, ואחד מהם הוא משבעת המינים, יש לברך על זה שהוא משבעת המינים, אף אם המין השני חביב עליו יותר.¹

בגמ' (ברכות מא.): 'אמר רב יוסף ואיתימא רבי יצחק, כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה, שנאמר ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש'.

מזונות, העץ, ושהכל שהוא ספק טפל למזונות יש לחקור, במי שהיו לפניו דבר שברכתו מזונות, ודבר שברכתו העץ, ודבר שברכתו שהכל. ויש לו ספק אם ה'שהכל' הוא טפל למזונות, כגון שה'שהכל' הוא רוטב הבא יחד עם המזונות, ויש לו ספק אם נטפל אליו או לא. מהו סדר הקדימה בברכותיהם.

אבל אם אין ברכותיהן שוות, כגון שיש לו זית שברכתו העץ והוא משבעת המינים, וצנון שברכתו האדמה, יש להקדים ולברך על הצנון שהוא חביב, ורק אחר כך יברך על הזית אף שהוא משבעת המינים. ואף על פי שלעולם יש להקדים בורא פרי העץ לבורא פרי האדמה, מכל מקום אם חביב עליו יותר פרי האדמה, יקדים לברך על החביב.

הנה, באופן שיש לו ספק טפל, יש לומר שיש לו לברך על הטפל לפני העיקר לצאת ידי ספק, [שהרי אחר שיברך על העיקר שוב לא יוכל לברך על הספק טפל, שמא נטפל הוא להעיקר, וכבר נפטר בברכת העיקר], ואף אם הספק טפל ברכתו שהכל, מכל מקום מברך עליו לפני העיקר שברכתו מזונות, שהרי בא לצאת ידי ספק. וכן מפורש יוצא מדברי הרמ"א (או"ח סי' ריב סעיף א).

עוד נפסק שם (סעי' ד), ומקורו מהגמ' (ברכות מא-:): שכל המוקדם בפסוק (דברים ח, ח) 'ארץ חטה ושעורה וגו' קודם לברכה, דהיינו שכל הסמוך יותר לתיבת 'ארץ' שבפסוק הוא הקודם לברכה, ומאחר שבפסוק כתובה תיבת 'ארץ' פעמיים, הרי שהזיתים והתמרים שנכתבו סמוך לארץ השניה, קודמים לתאנים ורמונים שנכתבו רחוק מ'ארץ' הראשונה. ולפי זה סדר הקדימה הוא: חטה, זית, שעורה, תמר, גפן, תאנה, רמון.²

מעשה יש לדון באופן הנ"ל, שבנוסף למזונות והרוטב רוצה לאכול גם תפוח שברכתו העץ, והרי ברכת העץ קודמת לברכת שהכל. שיש לעיין היכי נדיינו להאי דינא, מתי יברך על התפוח. שאם יברך בראשונה על התפוח, משום שברכת העץ קודמת לשהכל, הרי יוצא שמברך העץ לפני מזונות, והדין הוא שמזונות קודמת להעץ. ואם יברך תחילה שהכל ואחר כך מזונות ורק אחר כך יברך העץ על התפוח, שהרי ברכת מזונות קודמת להעץ, הרי יוצא שמברך גם שהכל לפני העץ, והדין הוא

תאנה, בננה ותמר, והחביבות בסדר הזה מעשה יש לחקור, באופן שהיו לפניו, תאנה ותמר ובננה, והתאנה שהוא רחוק מ'ארץ' חביב עליו יותר מכולם, ואחר כך בסדר החביבות חביב עליו הבננה

א. ראה מה שכתבנו בביור ההכרעה בגלגל החוזר בבאר יעקב (חלק א, פרשת אמור). ב. ואף שהט"ז (שם ס"ק א) כתב שהדבר תלוי במחלוקת הראשונים, ולכן איך שינהג יש לו על מי לסמוך, או שיקדים את המין שבעה, או את החביב, מכל מקום כבר הכריע בשער הציון (שם ס"ק ח) שבברכותיהן שוות יש להקדים דווקא את המין שבעה, וכסתימת המחבר. ג. אלא שהמשנה ברורה (שם ס"ק כה) מביא מחלוקת הפוסקים לענין ברכת מזונות על שעורים אם הוא קודם לזיתים, שלדעת המגן אברהם (ס"ק ח) אכן זית קודם, מאחר שהוא יותר סמוך לארץ, אבל דעת הלבוש שאף שזית קודם בסדר הפסוק, מכל מקום ברכת מזונות קודם לזית. וכן הכריע המשנה ברורה (שם שער הציון ס"ק לג) להלכה. וראה עוד בהערה הבאה

שברכתו האדמה, והתמר שהוא סמוך ל'ארץ' פחות חביב עליו מכולם.

לְבֹאֲרָה גם בזה הרי לנו גלגל החוזר חלילה, שאם יקדים לברך על התאנה, הרי התמר יותר סמוך לארץ, ובברכותיהן שוות מין שבעה קודם לחביב כנ"ל, ואם יקדים את התמר, הרי הבננה חביב עליו יותר מהתמר, ובאין ברכותיהן שוות מקדים לברך על החביב כנ"ל, ואם יקדים את הבננה, הרי התאנה חביב עליו יותר. וחזר הגלגל.

ספק המגן אברהם ביין, תבשיל שעורים וזית

בעין ספק זו כבר מצינו במגן אברהם (סי' ריא ס"ק יג), וז"ל: 'היה לפניו יין ותבשיל שעורים וזית, צריך עיון מה יעשה, דהא יין קודם לזית, ושעורים קודמין ליין, וזית קודם לשעורים', עכ"ל.

כונתו, שברמ"א (שם סעי' ד) נפסק שאף שגפן הוא רחוק מ'ארץ', מכל מקום אם עשה מהענבים יין שקובע ברכה לעצמו בורא פרי הגפן, מברך על היין אף לפני הזית. ומכל מקום כתב הרמ"א שמעשה קדירה מחמשת מיני דגן חשובה יותר מברכת היין, שמאחר שברכתה מזוונת, הרי יש לה ברכה מבוררת כמו ברכת היין, וגם קודמת ליין בפסוק.

מעשה, מסתפק המגן אברהם מה יעשה כשנמצא לפניו יין ומעשה קדירה של מיני דגן וזית. שאם יקדים לברך על היין, הרי תבשיל השעורים קודם לו כנ"ל, ואם יקדים לברך על השעורים, דעת המגן אברהם שזית קודם לשעורים מאחר שהוא יותר סמוך לארץ¹, ואם יקדים לברך על הזית, הרי יין קודם לזית, מאחר שקובע ברכה לעצמו.

המגן אברהם נשאר בספק זו בצריך עיון. ולכן כתבו החיי אדם (כלל נו' סעי' ז) והברכי יוסף (סי' ריא ס"ק ד), שכדי לצאת מן הספק יסלק אחד מם המינים מן השולחן.

סוגית הגמ' בהביא חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר בהמה

אולם בחכמת שלמה (על המגן אברהם שם) כתב לפשוט את ספיקת המגן אברהם, מסוגית הגמ' בזבחים (י:), בסדר הקרבת הקרבנות. ונקדים להביא את דברי הגמ' שם.

ו"ל הגמ' שם: 'איבעיא להו, חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם, תיקדום חטאת העוף, איכא מעשר דקדים לה, ליקדים מעשר, איכא עולת בהמה דקדמה ליה, תיקדום עולת בהמה, איכא חטאת העוף דקדמה לה'. עכ"ל הגמ'. והכונה, שהדין הוא שחטאת העוף קודמת לעולת בהמה², אך מאידך שאר מיני זבח קודמין לעוף, ולכן היה לו להקדים המעשר לפני עולת העוף, אך מאידך עולת בהמה קודמת למעשר, אך מאוחרת לחטאת העוף, וחזר הגלגל.

בגמ' שם מובא שני דרכים בהכרעת הספק: 'הכא תרגימו, מין זבח עדיף', היינו שהמעלה של המעשר שהוא מין זבח, היא מעלה גדולה יותר משאר המעלות, ולכן מקדים את המעשר, ואחר כך יקריב את העולת העוף לפני החטאת בהמה.

'במערבא אמרי, עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף, ואגבהתה ממעשר'. ומבואר ברש"י שם הכונה, שמאחר שגם העולה היא מין זבח, ובכל זאת חטאת העוף קודמת לעולה, הרי שנכנס חשיבות העולה בתוך החטאת העוף, אם כן גם כלפי המעשר יש לומר שבטלה ממנו החשיבות שהוא מין זבח, ויש להקדים את חטאת העוף גם לפני המעשר. ע"כ תוכן דברי הגמ' שם. ולהלכה נפסק ברמב"ם (הל' תמידין ומוספין פ"ט ה"ח) כתירוץ השני, שיש להקדים ולהקריב את חטאת העוף תחילה, ואחר כך את העולה, ואחר כך את המעשר.

הוכחת החכמת שלמה משם שיש לברך בתחילה על הזית

ובתב החכמת שלמה, שמדברי הגמ' אלו יש להכריע את ספיקו של המגן אברהם, שכן ממה שאמרו במערבא מוכח, שאף שיש למעשר מעלה על חטאת העוף, שכן הוא מין זבח, מכל מקום מאחר שגם להעולה יש מעלה זו שהוא זבח, ומכל מקום גזרה תורה שבמקום חטאת העוף תבטל המעלה ותקרב העוף קודם, אם כן בציוור זה גם במעשר מתבטל מעלה זו, ומקריב את חטאת העוף לפני כולם.

הוא הדין והוא הטעם יש לומר בספיקו של המגן אברהם, שאף שיש ליין מעלה שברכתו יותר מברכת

ד. וכפי שהבאנו בהערה הקודמת מחלוקת המגן אברהם והלבוש בזה. ואף על פי שעשה מהשעורים תבשיל ומברך עליו בורא מיני מזונות, והרי ברכתו מבוררת יותר מהזית, מכל מקום הזית קודם לו, שרק יין שהברכה מבוררת ביותר, בזה נאמר הדין שהוא קודם אף לזית הסמוך יותר לארץ, אבל שעורים שאין ברכתם מבוררת כל כך, חוזר הדין שהסמוך יותר לארץ הוא הקודם לברכה, ועל כן יש להקדים לברך על הזית הסמוך לארץ יותר משעורים. וראה בשער הציון (שם ס"ק לג) שכתב שלא העתיק את ספיקת המגן אברהם, מאחר שהרבה אחרונים הסכימו שברכת המזונות של שעורים קודם לזית. ולכן ודאי יש לברך תחילה מזונות על השעורים, ואחר כך הגפן על היין, ואחר כך העץ על הזית. ה. כן נלמד בברייתא בזבחים שם (פס). מהפסוק (ויקרא ה, ח) והקריב את אשר לחטאת ראשונה. וברש"י שם (ד"ה חטאת העוף) כתב שמדובר ביולדת עשירה שמביאה כבש לעולה וכן יונה או תור לחטאת. ומשמע מדברי רש"י, שרק באופן זה שמביאה את שניהם לענין אחד, בזה נאמר שהחטאת קודם לעולת העוף, אבל המביא חטאת העוף ועולת בהמה משני חיובים נפרדים, יש להקדים את הזבח ולא את עוף. וכן מדייק החזון איש (מנחות סי' לג ס"ק יג). אולם עיין שם שמדייק מדברי התוס' (פס: ד"ה תקדום) שחולקים על רש"י בזה, ולדעתם לעולם יש להקדים חטאת העוף כשהיא באה עם עולת בהמה.

התאנה, ואחר כך יברך על הבננה. וכעין זה מטו משמו של אביו הקהלות יעקב.

חילוק בין מברך על כל חלקי הפסק למברך רק על שתים מהם

שוב ראיתי אחר העיון שיש סברא לחלק בין נידון זה לנידון של המגן אברהם, וכן לנידון של הסוגיא בזבחים. שכן בנידון של המגן אברהם, בסופו של דבר הרי הוא מברך על כל שלשת המינים, הגפן על היין, ומזונות על התבשיל של שעורים, והעץ על הזית, אלא שהספק הוא מה קודם למה, על מה יברך בתחילה ועל מה יברך בסוף. וכן בנידון שבזבחים, שמקריב את כל שלשת הקרבנות, את חטאת העוף ואת עולת הבהמה ואת המעשר בהמה, אלא שדנו מה יש להקריב בראשונה.

אבל בנידון שלפנינו, כשיש לו תאנה ותמר ששניהם ברכתם העץ, ובננה שברכתו האדמה, הרי לענין ברכת העץ כבר נקבע ששבעת המינים קודם לחביב, נמצא שהברכה 'בורא פרי העץ' כשיש לפניו תמר ותאנה הוא דווקא על התמר, אם כן שוב לא שייך לדון כלל להקדים את העץ לפני האדמה, שכן התאנה חביב עליו יותר מהבננה, שהרי ברכת העץ אינו על התאנה אלא על התמר, והבננה חביב עליו יותר מהתמר, ובאין ברכותיהן שוות החביב קודם, ואם כן יקדים לברך האדמה על הבננה לפני העץ. וכעין סברא זו כתב לחלק גם בספר מגילת ספר (סי' כג אות ד), עיין שם.

גדר מברך ברכת אחת על כמה מינים

אולם סברא זו נכונה רק אם נאמר שאכן המברך על מאכל ואחר כך אוכל עוד מאכל שברכתו שוה, אין הברכה נחשבת אלא על המאכל הראשון, והמאכל השני נגדר אחריו, אף שהברכה לא היה עליו. אבל מצד שני יש לומר שהברכה הוא על כל מה שיאכל אחר כך, והרי הוא כאילו בירך הברכה על כל מאכל ומאכל.

וברב זה נחלקו לכאורה הפרי חדש והתבואות שור (יו"ד סי' ט). שדעת הפרי חדש (שם ס"ק ח) שבהיו לפניו כמה פירות שברכותיהם שוות, יכול לכוון לכתחילה שאינו רוצה לצאת אלא על פרי אחד, ולא על השני, ואחר כך צריך לברך שוב על הפרי השני, והתבואות שור (שם ס"ק יח) חולק עליו, ולדעתו אי אפשר לכוון ולעשות כן, וברכתו הוא ברכה לבטלה.¹

בפשטות נראה כונת מחלוקתם בספק הנ"ל, האם הברכה הוא על כל מאכל ומאכל, או שהמאכלים האחרים נגררים אחר הראשון. שלדעת הפרי חדש הברכה הוא על כל מאכל ומאכל, ולכן כשמכוון שלא לפטור אלא את המאכל הראשון, מועיל הדבר, ויכול לברך שוב על

הזית, מכל מקום הרי גם לשעורים יש מעלה זו שיש לו ברכה חשובה, ומכל מקום גזרה תורה שתדחה השעורים מפני הזית, אם כן בצירוף זה שיש גם שעורים וגם יין, גם היין נדחה מפני הזית כמו השעורים, שנחשב כאילו נכנס מעלת השעורים לתוך הזית. ולכן יש להקדים לברך על הזית, ואחר כך על השעורים, ואחר כך על היין. ע"כ תוכן דברי החכמת שלמה.

סברא הנ"ל באין ברכותיהן שוות

אמנם בנידון האחר שכתבנו למעלה, בהיו לפניו תאנה ותמר ובננה, והתאנה שהוא אחר התמר חביב עליו יותר מהבננה שברכתו האדמה, והבננה חביב יותר מהתמר, יש לעיין אם גם בזה שייך לומר סברא זו, שהתמר - מחמת הגזירת הכתוב שהוא קודם לתאנה - נחשב כאילו נכנס מעלת החביב של התאנה גם בו, אף על פי שהתמר חביב עליו פחות מהבננה, והוא קודם לכל, ומברך על התמר ואחר כך על התאנה ואחר כך על הבננה.

ברם, יש לעיין אם שייך לומר כלל סברא זו לגבי אופן זה, שיש לומר שאין הנדון דומה לראיה כלל, שהרי כאן יתכן שלא שייך לומר שהתמר יקדים לבננה כמו התאנה, שהרי כללי הקדימה בברכותיהן שוות ובאין ברכותיהן שוות שונים לחלוטין כאמור, שבברכותיהן שוות הולכים אחר סדר הקדימה ומעלת שבעת המינים, ובאין ברכותיהן שוות הולכים אחר החביב, ולכן יתכן בזה שיש להקדים את הבננה, שאין ברכתה שווה להתמר, ובאין ברכותיהן שוות לא מצינו לעולם שמעלת שבעת המינים יגבר על מעלת החביב.

ובן שמעתי לחלק בשם הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, שבנידון זה ודאי יש להקדים את החביב, משום שבאין ברכותיהן שוות לעולם החביב קודם, ולכן יש לברך תחילה על הבננה. אך הגאון רבי שלום בן ציון פלמן (מובא משמו בדברי סופרים סי' ריא בירור הלכה אות יד ס"ק ב; ובמאמרו של הגאון רבי חיים שאול קויפמאן בקול התורה קובץ מז, אות ד) פסק בזה להקדים את התמר, שמזה שהתמר קודם לתאנה הרי הוא גובר גם על הבננה.

גם הגאון רבי חיים קנייבסקי (שיח השדה ח"ג, ברכות מא.) הכריע בזה, שיש להקדים לברך העץ לפני שמברך האדמה על הבננה. אך הוא כתב כן מחמת סברא אחרת. שכשמברך על התמר בורא פרי העץ, הרי ברכה זו הולכת גם על התאנה, שגם הוא ברכתו העץ, והתאנה הרי הוא חביב יותר מהבננה, נמצא שבברכתו על התמר הרי הוא מברך גם על החביב. ולכן ודאי יש להקדים ולברך קודם העץ שהוא על התמר ועל התאנה, ויאכל התמר ואחר כך

1. וכצד זה מפורש גם בתוך דברי הגר"ח קנייבסקי הנ"ל. ז. הפרי חדש והתבואות שור שם נחלקו לענין ברכת השחיטה, בשוחט שדעתו לשוחט כמה בהמות, אך מכוון שהברכה לא תחול אלא על בהמה אחת, שלדעת הפרי חדש מועיל הכונה, אלא שהיא ברכה שאינה צריכה, ולדעת התבואות שור אין הכונה מועלת, ויש בזה משום ברכה לבטלה. אבל הוא הדין והוא הטעם בנידון שהזכרנו ביש לפניו כמה פירות מאותו המין, שגם בזה שייך המחלוקת הנ"ל.

המאכל השני, אבל לדעת התבואות שור הברכה הוא רק על המאכל הראשון, ושאר המאכלים נגררים ממילא, ואם כן סובר שאי אפשר לכוון שלא לפוטרים, שהרי זה נעשה ממילא, שהכל נגרר אחר המאכל הראשון.

לעניינינו, באופן שיש לפניו תמר תאנה ובננה, שהבאנו סברא שיש להקדים את האדמה, מאחר שאין כאן אלא הבננה נגד התמר, ולא נגד התאנה, שהרי אינו מברך העץ על התאנה אלא על התמר. מעתה יש לומר, שכל זה שייך רק אם נאמר כהצד שהברכה הוא רק על המאכל הראשון, ושאר המאכלים נגררים אחריו, אבל לפי הצד שהברכה הוא על כל מאכל ומאכל, נוכפי שמורה דעת הפרי חדש, נמצא שמברך העץ לא רק על התמר, אלא גם על התאנה, והתאנה חביב עליו יותר מהבננה, ואם כן לפי צד זה יש להקדים לברך העץ לפני האדמה.

באופן שמין אחד ודאי נדחה שוב אינו כ"ל חלק מהספק

נחזור לספק שפתחנו בו, באופן שיש לפניו מזונות, ושהכל שהוא ספק טפל למזונות, וגם תפוח. שרוצה להקדים שהכל לפני המזונות, מחמת ספק טפל, אך צריך להקדים את התפוח לפני הכל, ומאידך מזונות קודם להעץ.

הנה, בספר משברי ים (על ענייני גלגל החזור, סי' א ענף ח) כתב בשם חכם אחד, שיש להקדים את התפוח לפני

הרוטב. ואף שברכת מזונות הוא לפני ברכת העץ, מכל מקום מאחר שבין כך המזונות נדחה מפני השהכל, שוב אין ברכת המזונות בכלל הספק כלל, שהרי הוא ודאי אינו הברכה הראשונה שלפנינו, ואם כן נמצא שהספק הוא בין העץ לשהכל, ובוזה ודאי העץ קודם לשהכל.

ובתב להוכיח כיסוד דבריו מסוגית הגמ' בזבחים הנ"ל, שאמרו 'מין זבח עדיף', ולכאורה צריך להבין הכונה, שהרי אף שהמעשר הוא מין זבח, מכל מקום הרי יש לפנינו גלגל החזור, שכן העולה קודם למעשר. אלא על כרחך הכונה כנ"ל, שמאחר שהעולה ודאי אינה הראשונה, שהרי גזירת הכתוב שהחטאת קודמת לעולה, נמצא שאין העולה בכלל הספק כלל, אלא הספק הוא בין העולת העוף להמעשר בהמה, ולכן ודאי יש להקדים את המעשר שהוא מין זבח לפני עולת העוף.

שוב הביא ששאל כן לרבו הגאון רבי אברהם גניחובסקי, ואמר לו ששאלה זו הוא דקה מן הדקה, אבל הכריע שלא כסברא הנ"ל, אלא שיש להקדים את השהכל בתחילה, שכן יש כאן שתי אפשרויות, או שיאחר את המזונות ויברך עליו אחר ברכת העץ, או שיאחר את העץ ויברך עליו אחר שהכל, וכל כהאי גונא עדיף לאחר את ברכת העץ מלאחר את ברכת המזונות, שכן ברכת מזונות קודם לברכת העץ, ולכן יברך על העץ בסוף.

זאת נדבת

ידידינו הרה"ח ר' אשר גליק שליט"א

לעילוי נשמת אביו הגדול

האי גברא רבא ויקירא, אהב ולמד תורה כל ימיו,

חסיד בכל מעשיו כחד מדרא קדמאי,

היה דוגמא וספר מוסר לכל רואיו, העמיד תלמידים הרבה

וחינכם בנועם לתורה ויר"ש בטעם זקנינים, ה"ה

הגה"ח רבי ישעיה ישכר בן הרה"ח ר' דוד ע"ה

נלב"ע ט"ז מנחם אב תשנ"ז לפ"ק

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

האי גברא רבא ויקירא אוהב תורה ומוקיר

רבנו ותלמידהון בכל לב ונפש עשה תורתו קבע

ומלאכתו ארעי

הרה"ח ר' יצחק ב"ר יונה ז"ל רובין

נלב"ע י"ז אייר ש"ז

ת.נ.צ.ב.ה.

שמחו בה' וגילו צדיקו זהרנינו כל ישרי לב

בהדרת כבוד ובחרדת קודש נשגר את ברכותינו,

אל מול פני המנורה הטהורה

רבא דעמיה ומדברנא דאומתיה,

קדוש ישראל ותפארתו

כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל השמחה הגדולה במעון הקודש

שמחת נישואי הנכד

החתן המופלג הרב חיים מאיר שליט"א

בן פאר מקדושים הרה"צ ר' אהרן מרדכי שליט"א

עב"ג הכלה המהוללה

בת הרה"ג ר' שלום מאסקאוויטש שליט"א

בן כ"ק האדמו"ר ממעליץ שליט"א

וחתן כ"ק האדמו"ר מדעש שליט"א

בורא עולם בקנין השלם זה בנין, שיהא לקשר של קימא

ולבנין עדי עד, דורות ישרים ומבורכים לתפארת בית

רבוה"ק זי"ע, ועוד ינוב רבינו בשיבה מתוך בריות גופא

ונהורא מעליא, וינהלנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו

ברחמים רבים אמן

המברכים בקידה אל מול פני הקודש

עקיבא משה בן שרה לאה חברי המערכת ועורכי השיעורים